

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Cel. polletno Din 15—,
celoletno Din 30—.

Naš kmet noče druženja z radičevci

V Zagrebu se je po vojni v glavi Stepana Radića porodil »program« naslednje vsebine: »Nikakih davkov, nikakih vojakov, proč s kraljem, proč s Srbi, živela republika, večni mir in kmetška vlada.« Raca na vodi, to pa to. Zaskominalo se je hrvatskim od vojnc in skrbi izmučenim seljakom in pristopili so k Radićevi stranki.

Hrvatski kmet je dobričina. Služil je avstrijskemu cesarju pohlevno in umiral zanj skozi stoletja na nemških in laških bojiščih. Pod Avstrijo je tudi Stepan Radić bil za avstrijskega cesarja in je skladal celo bojne pesmi.

Ko pa so Radića zaprli, ga je minil ves pogum, kajti grozilo mu je, da bo obsojen zaradi veleizdaje na več let ječe v Lepoglavi. In tedaj je novi »Gubec« izjavil, da je smešno, če je kdo mislil, da je on za republiko in proti davkom ter proti vojaščin. Tako se je nenkrat trkal na prsa Radić. Spreobrnil se je čez noč.

V Beogradu se je vse smejalo in rekli so: Prav tako, zadnji čas je, da se je izgubljeni sin poboljšal iz strahu pred očetovo palico.

Poklicali so ga v očetov dom in mu dali jesti. Ne radi njega, ampak radi hrvatskega kmeta, ki ga imajo vsi radi, tako Srbi v Beogradu kakor mi Slovenci.

Naši klerikalci so se dve leti obešali Radiću za vrat in si obetali od njega bog ve kaj. Zvezali so se z njim na življenje in smrt, a mož jih je prevaril ter jih pustil na cedilu.

Ko je Stepan Radić zatajil zastavo »seljačke mirotvorne republike« je začel ugajati Pucljevim ostankom SKS, ki že davno ni več samostojna, ker je v njej preveč častihlepnih voditeljev, ki bi po kmetjskih hrbitiščih radi zlezli kvišku. »Da, Radić, ta pa ta!« so ga začeli hvaliti. G. Puclju se je utrdilo spoštovanje do Radića, ki mu je postal naenkrat vzor, dasi ga je še nedavno močno obdeloval v svojem listu, in ostanek Pucljeve SKS je postal repek hrvatske stranke g. Radića.

Kakšne koristi naj ima slovenski kmet od tega, da bi se pridružil z g. Pucljem hrvatski stranki? Da nobenih, je vsakomur jasno, saj že nekateri zagrebški listi »glihajo« za nas Slovence, češ, da smo le planinski Hrvati. Uverjeni smo, da bo tudi g. Puclja še bolela glava od njegovega zagrebškega druženja.

Politični pregled

Zadnje dni se je vse zanimaje vrtelo okrog zagrebških slavnosti, kjer se je v soboto in nedeljo praznovala tisočletnica hrvatskega kralja Tomislava. S proslavo je bil zvezan tudi zlet hrvatskih (separatističnih) Sokolašev. V Zagreb je pohitelo na tisoče hrvatskih ljudi z dežele; iz Beograda je na proslavo došlo večje število ministrov, z Bleda pa sta se

tudi kralj in kraljica podala v Zagreb,

da osebno prisostvujeta proslavi. Sprejem ki ga je naša kraljevska dvojica doživela v Zagrebu, je bil zares prav lep. Velikanska množica meščanov in seljakov je pred kolodvorom dočkala kraljevsko dvojico, ji vzklikala z ogromnim navdušenjem in jo kakor povodenj spremljala do telovadišča, kjer naj bi se bil vršil nastop hrvatskih Sokolašev. Toda strahovito neurje ga je preprečilo. Kralj in kraljica sta se z avtomobilom vrnila v mesto in zvečer na Bled, spremljana ponovno od tisočglave množice.

Ovacije, ki jih je v Zagrebu v kratkih urah doživela naša kraljevska dvojica, so sijajno dokazale, da

hrvatski seljak in meščan nikoli ništa v srcu bila za republiko,

marveč so jih z njo slepili le posamezni voditelji, ki so se zdaj sami spreobrnili ter iz republikanskih Savlov postali najvnetejši monarhistični Pavli. V tem dokazu, da je hrvatski človek iz vsega srca vzljubil našo narodno vladarsko hišo, leži poglavitni pomen zagrebških svečanosti, ki pa so v nadali-

njem radi neurja in deževnega vremena bile žal povsem onemogočene.

V Beogradu vlada zaenkrat še popolno politično zatišje,

ker se nekateri ministri šele vračajo tjadoli, nekateri pa še nadalje ostanejo na poletnem oddihu. Tudi ministrski predsednik Nikola Pašić je še v Karlovih varih. Zdravje se mu je baje obrnilo že močno na bolje. Te dni se Pašić poda še v francosko kopališče Evien les Bains, odkoder se vrne domov v septembru.

Človek, ki v sedanjem političnem mrtvilu venomer daje največ povoda za govorice in pisanje listov, je

Stjepan Radić.

ki v kratkem odide z drugimi našimi delegati na konferenco Zveze narodov v Ženevo. Tako ga bodo vsaj za nekaj časa rešeni beograjski vladni krogi, katerim je začel presedati s svojo neprestano in nepremišljeno gostobesednostjo. Glede Ženeve pa mu je baje prav strogo naročeno, da ne sme preveč govoriti, da ne osmeši sedanje vlade pred širokim svetom. Koliko se bo Stjepan Radić tega naročila držal, je seveda drugo vprašanje...

Tudi

v naši domači slovenski politiki

vlada zadnje čase nekako premirje. Klerikalci so strašansko pobiti, z avtonomijo in drugo tako šaro se kar ne upajo več na beli dan, a pod pezo povelja tiskovnega zakona so se tudi njihovi listi morali okaniti klevetanja in

zmerjanja, s kakršnim so prej posebno obkladali samostojne demokrate in njihova dva vzorna poslanca dr. Žerjava in dr. Pivka.

Malo več poguma, kakor klerikalci, imajo samostojneži, odkar so s »slovenskimi republikanci« združeni v tako zvani Zvezi slovenskega podeželskega ljudstva. Pogum pa imajo zato, ker menijo, da se pristaši dveh prej tako nasprotnih strank dajo kratkoma sešteti kakor fižol in da bodo zdaj voditelji njihove skupne zveze dosegli visoke milosti od sedanje radikalno-radićevske vlade. Doživeli pa so v teh par tednih svojega skupnega zakona precej bridkih razočaranj. Toda glavna šele pridejo, a najhujše presenečenje jih bo zadelo vsekakor ob prvih volitvah, bodi že oblastnih ali skupščinskih. Tedaj se bo pokazalo, da se pristaši dveh različnih skupin ne dajo sesuti v eno vrečo kakor fižol ali leča.

Najvztrajneje in najuspešneje delo vrši na Slovenskem

Samostojna demokratska stranka,

ki nadaljuje svoje organizatorično delo na deželi. Ona edina pridobiva nove pristaše, katerih vsak je prepričan Jugosloven in nemajen borec za Svobodo, Enakost, Bratstvo. Številni krajevni sestanki somišljenikov na deželi, družabne prireditve, zadovoljivi uspehi pri posameznih občinskih volitvah, vedno večja priljubljenost našega časopisja — vse to svedoči, da naše ideje prodirajo vedno globlje med pošteno slovensko ljudstvo. Porabljam to priliko in svojim zvestim somišljenikom kliče: Le tako dalje, »Domovino« v vsako hišo!

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Sokolska slavnost na Veliki Šmaren je kljub nagajivemu vremenu zadovoljivo uspela. Dočim se v Zagrebu in na Bledu telovadba, torej glavni del vspeha, ni mogla izvršiti, so se pri nas izvedle telovadne točke popoldanje telovadbe v celoti, od večerne so pa odpadle samo vaje z gorečimi kiji. Molitev sokolskih nasprotnikov torej v glavnem ni bila uslišana. Za moralen uspeh se moramo zahvaliti domačemu članstvu, ki je pridno sodelovalo bodisi pri telovadbi, bodisi pri pripravi za veselico, pa tudi bratom iz bližnjih bratovskih društev, posebno še bratu St. Drgancu iz Ljubljane in njegovi vzorni vrsti, ki so vsi pripomogli, da je telovadba tako splošno ugajala. Materialno pripomoč — s prispevki v blagu in denarju — so nam nudili razun domačih prijateljev razne narodne trgovinske trdke, ki so nas z lepimi darili za srečolov znatno podprle. Naša zahvala velja vsem, ki so Sokolu pomagali na ta ali oni način k tako zadovoljivemu uspehu, posebno pa še al. Zidarskemu in tesarskemu društvu v Ljubljani in Samostojni strokovni delavski Uniji za številan obisk in prijazno sodelovanje! Naš dom je pokrit, skrbimo, da bo čimprej popolnoma do-
delan! Zdravo!

POLJANSKA DOLINA. Zadnja sokolska prireditel s povorko skozi Gorenjo vas in Poljane ter telovadbo in veselico v Poljanah je vseskozi dobro uspela. Prireditel je posetilo dokaj bratov Sokolov in prijateljev Sokola iz Zirov in Škofje Loke. Telovadilo se je za naše podeželske razmere naravnost izvrstno. To pa naj ne vspava bratov in sester, da bi z delom v telovadnici prenehali, ampak naj jim bo v vzpodbudo k nadaljnjemu delu in vežbi telesa. Tudi gmočno smo s prireditvijo prav zadovoljni. Zdravo! — Pretekli teden so imeli fantje iz doline nabor v Škofji Loki. Pohvalno je treba omeniti, kar je nabornikom le v čast in ponos, da je bilo njihovo zadržanje vse drugačno od prejšnjih let. Veseli in prepevajoči, ne da bi se upijali, kar je bilo prejšnja leta zelo v navadi, so šli in se vračali z nabora. Kar je še posebej treba omeniti, je to, da se je letos že slišal pri povratku namesto nekdanjega »tavlaha« »sposoben«. Potrjenih je bilo iz doline okrog 60 odstotkov.

RADOMLJE. V soboto 15. t. m. je priredilo kamniško sokolsko okrožje tukaj javni telovadni nastop. Že v jutranjih urah s prihodom Sokolov iz Kamnika in drugih bližnjih krajev je zavladala v vasi velika živahnost. Na lepo okrašenem telovadnem prostoru ob Bistrici je pričela telovadba ob 16. uri. Nastopili so: naraščaj, Sokolice in Sokoli. Žal le, da je nevihta z močnim nalivom prisilila izprazniti telovadnega prostora. Tudi neurje ni moglo pokvariti dobrega razpoloženja. Kot Martin Krpan svojo kobilico, so urni Sokoli in Sokolice prenesli ves veselčni inventar s telovadišča v precej oddaljeno sokolsko dvorano. V sokolski dvorani se je prireditel nadaljevala v najboljšem razpoloženju. Samo veliki požrtvovalnosti Sokolov in Sokolic se je zahvaliti, da je prireditel kljub vsemu dobro uspela. — Naslednjega dne, v nedeljo, so Radomljani praznovali farni god (žegnanje), ki je potekel zelo veselo. — Udeleženci.

ČRMOŠNICE PRI SEMIČU. V tukajšnji dolini je navadno zelo malo posebnih dogodkov. Sedaj pa beležimo, da je tukajšnji kaplan gosp. Lunder, ki je tukaj služil 9 let, nenadoma prestavljen v Bloke pri Cerknici. Semkaj pride na njegovo mesto kaplan g. Oražem iz Hinja pri Žužemberku. Lunderja tukajšnji krogi SLS niso mogli videti, ker ni bil strasten v politiki. Zato je bil pa od ljudstva precej vpošteván. Mi mu želimo

tudi v Blokah politični mir. Novega kaplana gosp. Oražma pozdravljamo z opozoritvijo, da v Črmošnjicah ni prostora za prestrastno politično delovanje. Klerikalizem se ne bo tukaj vgnedil, ker ga občani ne marajo, pa naj pride od leve ali desne strani.

OPLOTNICA. Umrli je 14. t. m. v starosti 39 let posestnica Antonija Puklova. Pokojnica je zapustila sedem nepreskrbljenih otrok. Tem in seprogu naše iskreno sožalje, blagi pokojnici pa večni mir.

GRAČNICA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Pretekli teden je sklical neki voditelj SLS od Svetega Miklavža sestanek pri g. Majenu v Gračnici. Mislil, da bo tamkaj ustanovil klerikalno strokovno organizacijo in s tem razbil šele pred šestimi tedni ustanovljeno k. o. SDS, si je povabil celo dva govornika od strokovne zveze v Ljubljani. Govornika sta se pripeljala iz Ljubljane že z jutranjim vlakom v Rimske Toplice, kjer jih je imenovani sprejel. Medtem, ko smo mi delavci upravljali težko delo v tovarni, so ti trije gospodje kovali načrte, kako bi nas zvalili od naše napredne organizacije, da bi pristopili k njihovi strokovni organizaciji. Ob 14. uri, ko smo se vračali vsi zmučeni iz službe, je stala omenjena trojica pred Majenovo gostilno in nas hotela na vsak način zvaliti v lokal, kjer bi se naj vršilo zborovanje. Toda nihče od nas se ni zmenil zanje in smo odkorakali mimo, ne da bi kdo prisostvoval zborovanju. Ostali so vsi trije govorniki brez vsakega poslušalca. Svetujemo možu od Sv. Miklavža, naj v bodoče ostane raje doma in naj ne napravlja nepotrebnih stroškov ljubljanskim gospodom pri strokovni zvezi. Mi si bomo sami ustanovili strokovno organizacijo, in to v najkrajšem času.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Naši klerikalni prvaki se zgražajo nad »Domovino«, ker prinese iz tega kraja toliko novic. Povedati jim pa moramo, da je njihova krivda, če nam dajo toliko povoda za pisanje. Z začudenjem smo vzeli na znanje, da so klerikalci vrgli g. Potokarja iz kandidatne liste za bodoče volitve, namesto njega pa postavili g. Kurnika iz Gove za nositelja kandidatne liste SLS. Kakor pravijo, so to storili zaradi zaslug, katere si je pridobil lansko leto kot načelnik krajnega šolskega sveta pri popravilu šole v Sv. Jederti. Večina tukajšnjih volilcev ne more razumeti, kako so mogoče v enem letu take

izpremembe. Lani so tukajšnji pristaši SLS javno dajali g. Kurniku nezaupnico, ker je povzročil stroške v breme občanov, letos ga pa kandidirajo za župana, če ga ne bosta prekosila gg. Bantan ali Brečko iz Rečice. Volilci, ki so naši zavedni možje, bodo vrgli kroglice dne 23. t. m. v prvo skrinjico.

SV. ŠTEFAN PRI DOLU. Tukajšnji vodje SLS so jo pogruntali, češ, ljudje do oficijelne SLS nimajo več zaupanja, ker je roka pravice odstavila klerikalni odbor od najvažnejšega mesta, kjer je odločeval o usodi občinskega gospodarstva, in zato so Bantan, Napred in Jakopič sestavili kandidatno listo pod naslovom Kmečko-delavska lista in ne agitirajo več za klerikalno listo, temveč za zgoraj imenovano. Mi pa se zanašamo bolj na sposobnost naših ljudi in bomo zato vrgli 23. t. m. naše kroglice v prvo skrinjico.

MARIJA SNEŽNA. Preminul je tukajšnji posestnik Rajko Štiligoj v 62 letu starosti. Zapustil je vdovo in šest otrok. Pokojnik je bil umen gospodar in vrl narodnjak. Blag mu spomin!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SMETNO ŽITO.

Deževnemu vremenu, ki ga je bilo letos več ko dosti, je mnogo pripisati, da se je pokazalo med žitom tako veliko plevela. Največ ga imajo po višjih legah in po krajih, kjer ne poznajo trijerjev. Tam je letošnje žito zelo smetno in polno raznega plevela, kakor ljujke, graščice, stoklase, kokolja, sleka itd. Vrednost takega žita je majhna, ne le zaradi tega, ker se ga je v takem primeru sploh veliko manj pridelalo, ampak tudi zaradi tega, ker tako žito ni za nobeno pravo rabo, ne za kupčijo, ne za mleto in še najmanj za seme.

Tudi pri nas je skrajni čas, da prenehamo s pridelovanjem smetnega ali plevelnega žita. Dosegli bomo to s tem, da naše žitno polje bolj skrbno obdelujemo in bolj skrbno pripravimo za setev in da z rastlinami pravilno kolobarimo, deloma in poglavitno pa s tem, da jemljemo za seme popolnoma čisto seme. Pri nas grešimo namreč še na obe strani. Ob-

Anton Stražar:

VI.

Prva rebrska cerkvena pevka, Gornikova Polonica, ki je bila na tožbo mlade Trdinke radi opravljivosti zaprta, je zaradi te sramote zblaznela.

V prejšnjih stoletjih, ko so naše dede obiskovale razne nadloge, kakor divji Turki, razne kužne bolezni in še vremenske ne-zgode, so naši predniki zidali cerkve in ob gotovih časih v procesijah romali k njimi. Dva taka kraja, kamor so ljudje hodili in še hodiyo na dan sv. Roka molit zoper kužne bolezni, sta Krtina in Dravlje pri Ljubljani. Na dan sv. Roka je tudi Grdinova Jera čakala že ob peti uri zjutraj staro Trdinko v Dolini, da poromata skupno z zbirališča pri rebrski cerkvi proti Krtini. Prav policijsko je oškivila vsakogar, ki je šel mimo nje. Posebno pazno je ogledovala dekleta in fante, ki so hodili skupno.

Pričakala je Trdinko.

«No, no, dobro jutro, mamka! Vendar ste

prišli. Kajne, da se vam sedaj godi v podgriški vasi prav imenitno?»

Trdinka je odzdravila Jeri in pritrdila, na kar sta odšli počasi proti cerkvi. Ker je bil krasen dan, se je sešlo na zbirališču obilo romarjev. Seveda znane stare opravljivke so se zbrale vse skupaj. Ko jih je Čebulov Joško zapazil, ni mogel več molčati, kar na glas je pred cerkvijo govoril svojim tovarišem: «Fantje, teh pa sv. Rok ne bo vesel. To bodo danes spet opravljale in nas oprezovale. Pa povem vam, ako se mene lotijo, jim bo bridko žal. Zložim tako pesem o njih, da se jim bo dolgo kolcalo...»

Tovariši so se mu smejali — opravljivke pa so jih seveda kaj pisano gledale.

Med petjem litanij in prebiranjem rožnega venca se je procesija pomikala med njivami in travniki proti Krtini. Od vsake rebrske podružnice so stopali skupaj in pred vsako teh skupin je podružniški cerkovnik nosil veliko razpelo. Po preteku treh četrt ure je procesija dospela na mali krtinski holmec; ko se je vila v hribček, jo je že pozdravljalo ubrano zvonjenje.

Starejši ljudje in vsi tisti, ki so v resnici prišli iz pobožnega namena, so odšli takoj v cerkev; nekaj pa jih je ostalo zunaj, med njimi tudi opravljivke, ki so, hodeč po pokopališču, skrbno zalezovale mladi svet.

Ko se je v cerkvi vršilo slovesno cerkveno opravilo, se je Grdinova Jera sukala med raznimi gručami in bistro oprezovala.

Na severni strani pokopališča, kjer stoji

na samem zvonik, je bila gruča mladih ljudi; ogledovali so si namreč starodavna taborska vrata, vsa razsekana od turških handžarjev. Jera je od strani pazno opazovala te ljudi. Videla je med njimi tudi Čebulovega Joškota in Gornikovo Francko. Dobro je čula Joška, ko je govoril: «Francka, ali si že kaj videla danes naš strah, Grdinovo Jero? To pa rečem, s to žensko bo enkrat še sam vrag imel težave v peklju.»

«Joško, lepo te prosim, bodi tiho o tej babnici, ona naju gotovo kje posluša.»

«Čakaj, čakaj, bom pa jaz malo pogledal, kje tiči in jo bom kar v cerkev tiral. Ona me še ne pozna!»

Jera, čuvši te besede, jo hitro ubere pri stranskih vratih v cerkev.

Prva maša je minula.

Del ljudi je odšel domov; nekateri so čakali še druge maše, drugi so hodili med kramarji in kupovali razne sladkarije. Vesela mladina pa je odšla v bližnje gostilne, čakajoč še slovesnega cerkvenega opravila ob desetih. Tudi Jeri se ni nič mudilo domov...

Kmalu po deseti uri pa so znova prihajali ljudje, nekateri iz gostiln, poslednji pa z doma. Jera je ravno govorila z neko znano kramarico, ko ugleda mlado Trdinko v družbi Dimčevega Janeza. To je bilo znova nekaj zanjo.

Preden se je namreč Reza primožila k Trdinu, je Dimčev Janez hodil včasih pod njeno okno vasovat. Ko se je omožila, je fant kar iz jeze odšel v Ameriko. Sedaj ga pa

delovanje zemlje je še v marsičem površno, ravno tako tudi kolobarjenje. Glavna napaka pa tiči v tem, da manjka po naši deželi še zmeraj *dobrih trijerjev*. Čistilni mlinci («pajkelni») se še dobe zunaj po kmetih, toda strojev za čiščenje žita od plevelnega zrnja, teh pa manjka po naših vaseh. In vendar so ti stroji v naših razmerah neobhodno potrebni. Danes ni zadosti, da imamo samo tiste enostavne manjše trijerje, s katerimi se loči graščica od žita, ampak treba je trijerjev, s katerimi se loči ljujka od pšenice in s katerimi se dá pšenica tudi po svoji kakovosti sortirati ali prebrati v več vrst, v dobro tržno in semensko blago in v slabše zrnje, ki naj se obrača za domačo porabo.

Varujmo se tedaj sejati smetno ali premalo očiščeno pšenico in drugo žito. Kdor tako dela, je sam kriv slabih uspehov! Kdor seje plevel, ta ga tudi žanje. To je star pregovor, ki ga pa še zmeraj naši gospodarji vse premalo uvažujejo. Pri smetnem žitu ni samo letina kriva, na katero se naši gospodarji tako radi izgovarjajo, ampak je kriva tudi naša maloskrbnost, ki jo razodevamo nasproti semenskemu žitu. Kdor seje čisto žito, ima tudi vse bolj čiste njive in čiste in bogatejše žitne pridelke.

VAŽNO DELO NA PAŠNIKU.

Pri nas se pašniki sploh zanemarjajo. Na njih ne poznamo nobenega dela, posebno v visokih legah ne. Kakršni so, take pustimo. Malokje se jih dotikamo. Tudi po nižinskih pašnikih ne vidimo nobenega dela, ali pa prav izjemoma. Prav zato so pa tudi naši pašniki tako slabi in tako malo rodovitni. Kar rodi pašnik sam od sebe, samo to nudi naši živini za pašo. To je pa danes premalo. Naši pašniki bi lahko imeli vse bolj rodovito rušo, ako bi obračali na nje le količjak več skrbi, in sicer s tem, da bi jih trebilo, čistili itd. Tudi za primerno gnojenje bi bili silno hvaležni. Toda vsega tega pri nas ne poznamo in tudi ne znamo ceniti. Potrebno bi bilo, da bi začeli saj *poskusoma* najprej na manjših prostorih naše pašnike zboljšavati, da bi se na ta način najprej sami in na lastne oči prepričali, koliko zaleže čiščenje pašnika in koliko gnojenje.

znova vidi. To je vredno vse pozornosti! Stara dva nekdanja znanca sta spregovorila le par besedi. Janez ji je še naročil, naj ga po cerkvenem opravilu počaka pri velikih cerkvenih vratih, da stopita v Naratovo gostilno na liter vina.

Seveda, to je bilo znova nekaj za Jero! Kakor buče iz panja so drveli ljudje iz cerkve; vse ceremonije so trajale dolgo in vsi so si želeli čimprej na sveži zrak iz zatohle cerkve. Jera je komaj v tem vrvežu našla ono, ki si jo je predvsem želela, Gornikovo Polonico. Cuknila jo je za rokav in jo prosila, naj stopi z njo, da se pomenita o neki važni novici. Šle sta v nasprotno stran cerkve in tam ji je Jera razodela svoj važni naklep. Ona da jo bo čakala pri Kovačevem mlinu, Polonica pa naj gre vohunit za Trdinko in Janezom, če pojdeti res v gostilno in kako se bosta tam obnašala. Polonica, prva cerkvena pevka, pa tudi huda opravljivka, je z veseljem ustregla Jerini želji. Ošabno tercijsko dekle, kakršna je bila, se je hotelo maščevati nad Trdinko, ker ji je pred časom očitala tercijalstvo in znanje s poročenim rebrskim učiteljem... Sedaj je prišla zanjo zaželjena prilika...

Z nestrpnostjo je Jera dolgo čakala Polonico. Naposled je vendar prišla in Jeri povedala: da sta res pila Trdinka in njen stari prijatelj skupaj ter se kaj prijazno pogovarjala... Ta novica je staro Jero kar pomladila. Po tehtnem premišljevanju je Jera uganila, kako sramoto bo treba napraviti

Eno važnih del, ki bi ga morali opravljati na pašniku, je čiščenje pašnika od tistega plevela, ki ga živina ne mara, ki ga samo povoha in pusti ležati. Take plevelne rastline bi se morale pokositi, predno gredo v seme. Pastirji imajo dosti časa in zlato priliko, da se za tak plevel zanimajo in da ga pokončujejo, predno se seme razvije in raztroši. Če tega ne storimo, smo sami krivi, če se plevel čim dalje bolj širi, dobra ruša pa krči. Že med pašo naj se take rastline poklestijo, če pa ne, pa takoj potem, ko se je ta del pašnika popasel. Na ta način bi se veliko dobrega doseglo za pašnik. Vse nevšečne rastline bi sčasoma lahko izginile iz pašnika in pašnik bi bil lahko tudi pri nas čist in rodovit, kakor po drugih naprednih deželah.

Ta košnja plevelnih ostankov je potrebna povsod po naših pašnikih, ravno tako po dolinskih pašnikih kakor po planinskih. Nikjer bi se ne smela opuščati. Potem bi prišli tudi pri nas tako daleč, da bi imeli naši pašniki vse bolj čisto in travnato rušo, kakor jo imajo danes. To bi morala biti želja in skrb vsakega dobrega gospodarja!

Od nevšečnega plevela, ki ga živina na paši ne mara, bi morali očistiti tudi naše travnike! Kar živina ne mara, to tudi za njo ni dobro. Z dobrim in pravilnim gnojenjem pa najlaže dosežemo, da se travniška ruša zgosti in da postane zares travnata, kakor si jo želimo vsi, živina in mi.

Ljubljanski veliki sejem

V. mednarodni vzorčni velesejem se bo vršil od 29. t. m. do 8. septembra t. l. Prireditelj je pod visokim protektoratom Nj. Vel. kralja. Velesejem v Ljubljani je nastarejša, najpriljubljenejša in priznana dobro organizirana prireditelj te vrste v državi. Na sejem se pripuščajo kot razstavljalci samo prvo vrstne jugoslovanske in inozemske trdnice, kar dovoljno jamči za kvaliteto razstavnega blaga. Vsak posestnik si more pri tej priliki ceneno ogledati svetovnoznane prirodne krasote Slovenije (Bled, letna rezidenca Nj. Vel. kralja), saj ga upravičuje sejmska legitimacija do 50%nega popusta na vseh osebnih in brzih vlakih (izvzemši SOE in nočne brzo-

vlake na progi Beograd—Zagreb). Znižanja na parnikih.

Na velesejmu se bodo razstavile tehnične novosti, priključena je velika športna razstava, higijenska razstava, razstava plemenske živine in konj. Leta 1924. je obiskalo velesejem čez 150.000 kupcev in se pričakuje za leto najmanj enako število. Stanovanja so preskrbljena.

Legitimacija, ki stane 50 Din, se dobi: V vseh bankah in denarnih zavodih ter njih podružnicah, kakor: Bled, Celje, Črnomelj, Kranj, Kočevje, Novo mesto, Konjice, Rogatec, Brežice, Aloma Company, Tourist Office, Josip Zidar na Dunajski cesti 31, Jakob Gorganc v Kolodvorski ulici 41 v Ljubljani in pri objavljenih razprodajalcih na deželi.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Na novosadski borzi se je zadnje dni prodajala pšenica po 280, ječmen po 200, oves po 200, turščica po 190 do 192-50 in moka «0» po 450 Din za 100 kg na debelo.

ŽIVINA. Na ljubljanskem sejmu v sredo so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvovrstni 8, drugovrstni 7, tretjevrstni 6-50, krave, debele 6 do 7, klobasarice 3-50 do 5, teleta 10 do 11 Din. Konji so bili po 5000 do 10.000 dinarjev za par, prasci za rejo, 6 do 8 tednov stari, pa po 100 do 200 Din komad.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 19. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 781-50 do 791-50 Din, 100 italijanskih lir za 201-50 do 203-90 Din, 1 dolar za 55-57 do 56-17 dinarja, 100 češkoslovaških kron za 164-88 do 166-88 Din.

= Statistika avtonomnih doklad na direktne davke za leto 1924. Finančna delegacija je objavila v 78. številki «Uradnega lista» z dne 18. t. m. statistiko avtonomnih doklad, iz katere so razvidni odstotki in predpisani zneski doklad za posamezne avtonomne zastoje v letu 1924. V vsej Sloveniji je znašala odmerena podstava doklad (državni davek) 11,498.312 Din, celokupna vsota predpisanih doklad pa 33,350.260 Din.

Trdinki. Nagovorila je Polonico, da na papir napiše ves ta dogodek in ga nalepi na kozolčev steber. To se bodo ljudje smejali, kajti Trdinov kozolec stoji ravno ob vaškem potu. Nalepiti pa mora to ravno na nedeljo, da bode bralo čim več ljudi.

Dva dni po tem romarskem shodu je bila nedelja.

Trdinki, ki je šla k rani maši na Reber, se je čudno videlo, da so se ji ljudje tako posmehovali. Vsa jezna stopi k prvi bližnji znanki in jo vpraša: «Kakšnega zlodja vendar imate ljudje z menoj?»

Starka se namuzne in odgovori: «Boš že videla, saj znaš brati!»

Trdinka s tem odgovorom še ni nič pravega doznala, zato jo je neka radovednost priganjala, da je kar najhitreje pospešila korake proti domu.

Pri domačem kozolcu je opazila celo gručo otrok, ki so se smejali in brali na široko nalepljenem papirju. Ugledavši Trdinko so se razkropili na vse strani. Trdinka je obstala in strme čitala:

«Razglas.

Stara ljubezen ne zarjavi, ampak vedno huje tli. Trdinka se po tem ravná in ljubega Janeza rada ima; v gostilno z njim zahaja in v srce se mu vsaja. O jej, Trdinov Jaka, tvoja žena je taka, taka!»

Seveda so Trdinko od jeze kar barve spreletavale; najprvo je hotela raztrgati to podlo pisanje — ali šine ji v glavo druga misel: ne strgati tega pisanja, ampak shraniti! Nesramnega pisarja mora izslediti, naj stane kar hoče! Previdno je snela papir in ga shranila...

Vredna vrstnica Grdinove Jere je bila tudi Murnova Lenka. Ta ženska sploh ni nič delala; živela je kakor Jera ponajveč od raznih spletk in po malem je kokošarila vmes. K tej se je zatekla Trdinka. Lenka je imela velike skomine po obljubljenih 10 goldinarjih, če izvede nalogo in izsledi pisarja.

Nikdar še ni imela zlobna Lenka take sreče kakor tokrat. Šla je skozi zahribški gozd z namenom, da si dobi kaj gob, ki so ravno takrat rastle v obilem številu.

Ko tako hodi, sliši za gostim grmom in praprotjo govoriti Grozdnikovo Polonico in Jero — tudi oni sta nabirali gobe.

Ravno sta govorili:

«Polonica, ne veš, kako sva osramotili ošabno Trdinko. Ti si pa res dobro napisala, ha, ha!»

«Samo to vas prosim, nikar kaj o tem dalje govoriti, saj veste...»

«Imej no, imej pamet, Polonica! Kar je molčanja vredno, se mora molčati! Saj tako je rekla še Kukčeva Mica.»

Kakor mlado dekle je veselja kar dirjala Lenka, pozabila je na gobe in hitela je z važno novico k Trdinki.

== Nova carinska tarifa. Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar izdala Zakon o obli carinskih tarif z uvoznimi in izvoznimi carinami kakor tudi pripadne odredbe. Nanje opozarjamo vse pridobitne kroge, ki knjigo dobe pri založnici za 28-50 Din s poštnino vred.

BELEŽKE

+ Jugoslovensko in separatistično Sokolstvo. «Kmetški list» je začel hvaliti separatistično hrvatsko Sokolstvo, ki nima z našim jugoslovenskim Sokolom nobene zveze in nima tudi nobenih zvez z ostalim slovanskim Sokolstvom. Puceljev list označuje kot velik uspeh nove vladne politike, da smejo na Hrvaškem zopet nastopiti razna separatistična društva, med njimi tudi separatistični hrvatski Sokol. Kaj pravijo na to tisti kmečki fantje, ki so še sedaj pristaši Puceljeve stranke in ki so navdušeni člani jugoslovenskega Sokola?

+ Kje iščejo pohvalo. Zadnji «Kmetški list» poroča, da so tudi dunajski listi pohvalili sporazum med radičevci in radikali, češ, da bo za našo državo velike koristi. Avstrijski listi že vedo, zakaj hvalijo ta sporazum. Oni pričakujejo za Nemce koristi od tega sporazuma, a ne za našo državo. Saj so zagrebški radičevski listi takoj po nastopu nove vlade začeli pisati, da se Nemcem v naši državi, zlasti pa v Sloveniji, gode velike krivice in da jim je treba še bolj iti na roko kakor doslej. Tako je pisal zagrebški «Jutarnji list». Na koroške Slovence se seveda doslej še ni spomnil noben radičevski list. Radičevski tisk namreč dobro ve, da so radičevske poslance volili zlasti v naših obmejnih krajih večinoma Nemci in Madžari, pa se jim sedaj hoče izkazati hvaležnega. Zato pa tudi nemški dunajski listi hvalijo radičevce. «Kmetškemu listu» je seveda dunajska pohvala všeč, kakor mu je tudi všeč, kar ni drugim pametnim ljudem.

+ S čim je kupljen sporazum med radikali in radičevci. Zadnji «Kmetški list» taji, da bi radičevci kapitulirali pred radikali ter navaja kot dokaz, da to ni res, dejstvo, da se bo zavoženo gospodarstvo v hrvaških kmečkih zadrugah popravilo z znatno vladno pomočjo. To se pravi, da so radičevci sklenili sporazum z radikali za ceno vladne podpore onim zadrugam na Hrvaškem, v katerih so zavozili gospodarstvo. Z drugimi besedami se to tudi pravi, da bo morala država, oziroma vsi davkoplačevalci, tudi radičevski in slovenski kmetje, plačevati z davki podporo za one hrvatske zadruge, v katerih je gospodarstvo

zavoženo. Ne smemo pozabiti, da spada med radičevske zadruge tudi zadruga «Seljaški dom», ki je v Zagrebu kupila veliko palačo od Radičevega prijatelja in milijonarja Prpića za 8 milijonov dinarjev. Ti milijoni do danes še niso plačani. Ali bodo v izdatno vladno pomoč všeti tudi ti milijoni, mi seveda ne vemo, iz pisave Puceljevega glasila pa bi bilo sklepati, da spadajo tudi ti milijoni v primanjkljaj zavoženega gospodarstva radičevskih kmetških zadrug. Mi smo mnenja, da naj vsakdo sam plača dolgo, ki jih je napravil, ker država ne sme biti molzna krava za ponesrečene zasebne špekulacije. «Kmetškemu listu» smo hvaležni za odkritosrčnost, s katero je povedal, zakaj misli, da radičevci niso kapitulirali.

+ Davčna bremena so v Sloveniji zlasti občutna za kmečko prebivalstvo, čigar gospodarsko stanje je vedno težavnejše. Še ni dolgo, ko je «Kmetški list» neprestano gonil visoke davke in davčne eksekucije, toda sedaj je umolknil, ker g. Pucelj podpira novo vlado. Mi smo vedno in vedno zahtevali ne glede na to, kdo je v vladi,

da se morajo davčna bremena v celi državi čim prej izenačiti, in naš prejšnji minister dr. Zerjav si je največ prizadeval, da bi prišlo do čimprejšnjega uveljavljanja novega zakona o neposrednih davkih. Dr. Zerjav je dosegel, da je finančni minister vzel to vprašanje resno v roke in da se je tudi izdelal zadevni zakonski načrt. Koliko predvideva načrt znižanje davkov, nam ni znano. Opozorjamo le, da je znižanje davkov spričo močno poraslega dinarja in znižanja cen neobhodno potrebno. Jasno je, da se bodo morali tudi davki znižati, če vrednost denarja narašča. Rešitev davčnega izenačenja bi moralo biti prvo delo, čim se narodna skupščina zopet sestane. Dokler davki niso izenačeni, pa bi bilo potrebno omiljenje davčnega vijaka, ker obubožano slovensko ljudstvo v resnici ne more več zmagovati neznosnih davkov. G. Pucelj, ki se je vedno hvalil, kaj vse zna, naj torej posreduje. Pričakujemo, da bo po svojem glasovanju za dvanajstine in za težka davčna bremena poskušal sedaj popraviti zlo.

DOMAČE NOVOSTI

* Opozorilo vsem dopisnikom. Te dni je stopil v veljavo novi tiskovni zakon, o katerem smo že pisali, da ima izredno stroge predpise in da določa za prestopke in kršitve teh predpisov visoke denarne in zaporne kazni (do največ 10 let ječe in do 200.000 Din globe). Po tem zakonu se ne sme več tako prosto pisati kakor po dosedanem in so celo za majhne prestopke določene znatne zaporne in denarne kazni. Zato opozarjamo dopisnike, da se v svojih dopisih omejujejo le na stvarnost. Dopisov, ki bodo vsebovali zaničljivo izražanje o katerikoli osebi, žaljive očitke ter podobno, ne bomo priobčevali. Kdor bo želel imeti dopis, ki komu kaj nečastnega očita, ga mora podpisati, da bo odgovarjal sam pred zakonom, ki predvideva tudi odgovornost pisca. Pisec mora po novem zakonu imeti takoj pripravljen material in priče za dokaz resnice. Dopise brez podpisa in od popolnoma neznanih dopisnikov bomo vrgli brez nadaljnjega v koš, ker njih priobčitev spričo strogih predpisov zakona ne moremo riskirati.

* Prestolonaslednik pokrovitelj železničarskega konvikta v Sarajevu. Sarajevski železničarji otvorijo 1. septembra na Ilidži železničarski konvikt, ki bo namenjen ostarelim in onemoglim železničarjem ter mladotnim, bolehnim in osiro-

telim članom železničarskih rodbin. Železničarski konvikt v Sarajevu je ena prvih zgradb te vrste v državi. Pripravljalni odbor železničarskega konvikta se je obrnil na Nj. Vel. kralja Aleksandra in ga naprosil, da prevzame kraljevič Peter pokroviteljstvo nad konviktom. Nj. Vel. kralj Aleksander je ugodilo prošnji. V znak hvaležnosti izročijo železničarji malemu prestolonasledniku Petru umetniško izdelano spomenico.

* Oba Radića v avdijenci. Kralj Aleksander je sprejel na Bledu te dni v daljši avdijenci Stepana in Pavla Radića.

* Naš novi konzul v Trstu. Franjo Cvijetiša, bivši tajnik ministrstva zunanjih del, je imenovan za generalnega konzula v Trstu. G. Cvijetiša je znan strokovnjak v gospodarskih vprašanjih.

* Ministri v Sloveniji. Naš finančni minister dr. Milan Stojadinović je na praznike posetil s svojo rodbino Logarsko dolino. V ponedeljek zvečer je prispel v Maribor notranji minister Boža Maksimović, ki se je potem odpeljal proti Dunaju. V kopališču Dobrni pri Celju pa se nahaja minister pravde Marko Gjuričić.

* Zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenceh. II. natis, pregledan in s kazalom izpopolnjen. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena 22 Din, s poštnino 23-50 Din. V

Trdinka je torej na reberskem sodišču tožila Orozdnikovo Polonico radi javne sramotitve.

Na določeni dan, ko se je vršila razprava, je prej tako ponosna prva cerkvena pevka šla počasi kakor sedemdesetletna starka po precej strmi poti k sodišču. Večina ljudi, ki so jo videli iti tako otožno, se ji je škodljivo posmehovala — seveda bolj naskrivaj, kajti Polonica je bila «zelo visoka» in nekaka tajnica v župnišču pri prijateljici kuharici. Pogostokrat sta pili skupaj sladko kavo ali se mastili z dobrimi prigrizki, obenem pa — opravljali vso faro! Ker je bila tudi šivilja, so se vedno pri njej shajale raznovrstne prijateljice in ji donašale polno novic; sploh vse skrite in javne pregreške. Te slabosti župljanov pa je ona še v povečani obliki sporočala farovski kuharici. Na ta način je Polonica povzročala v fari sovraštvo med sosedi, brati in sestrami, da so se je vsi bali.

Čim bliže je prihajala k sodišču, tem težje je stopala.

Zadnjo noč ni nič spala, kajti misel na sodbo se ji je zdela grozna. Zaprta naj bi bila ona, prva cerkvena pevka, ona, ki je bila tako čislana v farovžu! Bilo je hladno jutro, ali njej je lil pot kar curkoma po vročem

čelu in v glavi ji je bilo hudo, kakor da je z visokega padla na trda tla...

Njena najboljša prijateljica, farovška kuharica, jo je že čakala na hišnem pragu. Ustrašila se je Polonice, ko jo je opazila.

Za trenutek jo je povabila k sebi v kuhinjo. Čeprav je Polonica dobila dobro jutranje okrepčilo, vendar je težko nadaljevala usodno pot...

Ko je končno čula razsodbo, da je sojena na štiridnevni zapor, je domala omedlela! Ko je prišla k sebi, je še prosila, da ji zaporno kaznen izpremenijo v denarno globo. Pa bilo ji je odbito. Odsedeti mora torej kaznen v istih ječah, o katerih se je vedno tako poniževalno izražala. V ječah torej, kamor zapirajo pretepače, cigane, tatove, sploh vse malovredne ljudi...

Grozotno je zapor učinkoval na Polonico. Domači so se je kar ustrašili, ko se je vrnila domov. To ni bilo več zdravo dekle — spoznali so takoj, da se ji je v štirih dneh omračil um... Velike težave so imeli z njo domači, kadar se je vreme izpreminjalo. Takrat je kar besnela in preklinjala, da jo je bilo groza poslušati! V takih duševnih zme-

denostih je preklinjala Trdinko, Ordinovo Jero, Murnovo Lenko...

Ko je Trdinka vse to doznala, je zelo obžalovala, da je tožila Polonico. Tudi s to lažbo, da je bila dolžna tako postopati, se ni zadovoljila...

Te misli so tako hudó delovale nanjo, kakor da je popila strup... Začela je hirati, ljudje so se kar čudili in zmajevali z rameni.

Godec Uriha, ki je bil še vedno isti šalji vec, je ob priliki, ko je bil pri Trdinu na delu, kar naravnost rekel: «Trdinka, ako boš takoj, doli jemala, pojdeš kmalu tja, kjer ni muh!»

Zelo so te besede pretresle Trdinko... Odšla je kar iz hiše na prosto. Zunaj na vrtu pa je ravno čula, ker ni bilo daleč do Grozdnika, ubogo zmedeno Polonico, ki je zopet kričala in ravno njo najhujše preklinjala...

Sama ni vedela, kam bi se obrnila; končno je vsa razburjena pohitela v čumnato in se iz obupa napila žganja. Zvečer je ni bilo nič v nišo...

Ko jo je mož njen, Jaka, zvečer našel ležati v kamri oblečeno na postelji in mrmrajočo v snu, je vzdihnil sam pri sebi: «Bog, o Bog, preloži mi te težave!»

(Dalje prih.)

zbirki zakonov je izšel 2. natisk Zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. Izdaji je pridejano obsežno kazalo, ki zelo olajša hitro orientacijo v zakonu. Poleg tega je pridejana tudi tabela, na podlagi katere se lahko izračunajo prejemki državnih nameštencev in nastavlencev. — Naroča se pri Tiskovni drugi v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

* **Pomoč oškodovancem po neurjih** je nujno potrebna. V zadnjih tednih je bilo po Slovenskem vse polno neurij s točo, ki je mestoma uničila vse nade v dobro letino. Škoda je ponekod toliko, da je potrebna nujna pomoč. Istotako je povodenj v raznih krajih povzročila ogromno škodo. Vlada se zato poziva, da priskoči poškodovancem na pomoč z denarnim zneskom, zlasti pa z odpisom davkov v onem razmerju, kakršna je škoda. Ta pomoč je tem nujnejše potrebna, ker se naše kmečko ljudstvo že itak nahaja v težkih denarnih stiskah. Vrh tega pa še cene kmetijskih pridelkov močno padajo, dočim so na drugi strani cene onih predmetov, ki jih mora kmetovalec kupiti, še vedno zelo visoke.

* **Krošnjarijenje in beračenje v vlakih** zabranjeno. Prometni minister je izdal naredbo, po kateri je zabranjeno vsako krošnjarijenje in beračenje v vlakih. Naredba se nanaša tudi na invalide.

* **Obilen nakup živine za inozemstvo.** Na sejmu v Št. Juriju ob južni železnici 12. t. m. je bilo nakupljeno za izvoz v inozemstvo 12 vagonov goveje živine in 1 vagon telet. Plačevalo se je za kilogram žive teže 3 Din več kakor običajno.

* **Trboveljske novice.** Ob priliki plačilnega dneva se je vršilo v trboveljski občini več večjih veselje, tako v klerikalnem Društvem domu, v Delavskem domu, na Kлеку, pri Božiču in v hrastniškem Narodnem domu. Seveda je bil že zopet tu neizogibni dež, ki je pokvaril malone vso zabavo. — Štiridesetletnico službovanja je praznoval 17. t. m. g. Juro Gorjup, uradnik TPD. Jubilantu iskreno čestitamo! — Pretekli mesec so zaklali tukajšnji mesarji 115 glav živine za svoje konsumente. — Ljubavna drama v Omišlju na otoku Krku, pri kateri je bil udeležen železniški uradnik Kandare iz Trbovelj, se je v toliko razjasnila, da se je dognalo, da je njegova družica v smrti 20letna Fani Čebulj iz Ljubljane, ki je tudi Trboveljčanom dobro znana. — Pretekle dni je bilo vlomljeno v trgovino ge. Trbovčeve na Vodah in pokradenega blaga v skupni vrednoti 10.000 Din. O storilcih ni nobenega sledu. — V okolici Sv. Planine je bila končno izsledena že dolgo iskana Justina Škodova, ki je zagrešila več prestopkov. — V zapore sodišča v Laškem je bil cdveden fotograf Mirko Cokan, ker je zabavljajl proti državi. Njegovo aretacijo je odredilo sodišče. — V zadnjem času je zaznamovati več težkih nesreč. Na vzhodnem okrožju so stisnili vozički Francu Beji prsni koš, na zapadnem okrožju pa so bili odtrgani Josipu Fleretu zadnji trije prsti desne roke. Ker je njegova poškodba težka, so ga poslali v ljubljansko bolnico. — Vsi zemljiški posestniki, pri katerih se je izvršila kaka izprememba, se vabijo, da se oglasijo na občini pri zemljemercu od celjskega zemljarskega katastra, ki bo posloval še do 26. t. m. — Na svojo roko je pričel voziti z luksuznim avtom g. Ivan Kačnik, bivši šofer Rozinove Avto-družbe. — Okrajno sodišče bo imelo v soboto 22. t. m. uradni dan v rudniški restavraciji. — Na Polaju je bila ukradena nekemu rudarju krava iz hleva, vendar pa jo je srečno našel proti jutru, ker jo tat nedvomno ni mogel spraviti na varno. — Trboveljsko gasilsko društvo priredi v nedeljo 6. septembra društveno veselico na gasilskem vrtu, na katero že sedaj opozarjamo. — Prva seja novega odbora Kmetijske podružnice se bo vršila v nedeljo 23. t. m. ob pol 8. zjutraj. Na njej se bo razpravljalo tudi o živinorejski razstavi. — Šolsko vpisovanje na vseh štirih šolah v Trbovljah izkazuje do sedaj okoli 250 učencev in učenk za prvi razred.

* **Smrtna kosa.** V Žirovnici je po dolgi bolezni umrl g. Anton Kržišnik, širom Gorenjske dobro znani trgovec s konji. Slovel je daleč naokrog po

svojih duhovitih dovtipih in šalah. Znan je bil pod imenom «strie Trebušnik» in pod tem imenom ga je ovekovečil Janko Mlakar v «Planinskem Vestniku» v spisu «Strica Trebušnika hoja na Triglav». Pokojnik je bil stara gorenjska korenina, dobričina in poštenjak, kakršni so danes vedno redkejši. Pokojnik je bil vedno zvest pristaš napredne stranke. Blag mu spomin!

* **Neurje s točo.** V Logatcu in okolici je bila prejšnjo sredo popoldne zelo huda nevihta. Najprej je začela padati toča, debelejša od orehov, a nato za lešnik debela, ki pa je padala med dežjem. K sreči je neurje še precej kmalu ponehalo, tako da ni napravilo občutne škode.

* **Strelna udarila v cerkev sv. Jožefa nad Celjem.** Te dni je udarila strelna v cerkev sv. Jožefa nad Celjem. Preletela je oba zvonika in nad enim odbila velik del strehe, na drugem pa streho razcepila in ogrodje zrahljala v sklepih. Les je pričel tleti, a so večji ogenj preprečili. Škoda je precejšnja. Ljudem, ki so vedrili v cerkvi, se ni zgodilo nič zlega.

* **Strelna zahtevala smrtno žrtev.** Iz Fare pri Kostelu poročajo, da je 15. t. m. popoldne udarila strelna v Vasi v hišo Antona Briškega in ubila na pragu sedeče dekle Nežo Briško. Nekaj minut prej so sedeli z njo na pragu gospodar Anton Briški, njegova žena, dva sosedja in mati pokojnice. K sreči so se razšli ker bi sicer vse ubila strelna, ki je tako zadela le eno osebo.

* **Pri kopanju utonil.** V kopališču «Diana» na Bregu pri Celju se je na stopnicah umival 35letni Karl Seibt iz Gradca, ki se je za nekaj dni nahajal pri svoji zaročenki v Gaberju. Naenkrat pa se je zvrnil in izginil v globočini. Ko so ga potegnili iz vode, je bil že mrtev. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadela kap.

* **Obupna borba z valovi.** Dne 10. t. m. je odplula ladjica, na kateri so se nahajali ribič Mato Marković, tri ženske in 13letni sinček iz Zlarina na otok Zirje, da tam naberejo nekoliko drv in suhljadi. Čim je bil čoln poln in so se vračali nazaj, jih je zalotil vihar, ki je ladjico prevrnil. Razen 18letne Ivanice Jerko so vse ostale osebe utonile. Jerkovo je naslednjega dne rešil po 27urni borbi z valovi neki parobrod.

* **V Dravo je skočil v Mariboru 17letni delavec Rudolf Bobak iz Oplotnice ter utonil.** Trupla še niso našli.

* **Vlomilec na Krki.** V ponedeljek zvečer so neznani tatovi vlomili na Krki v župnišče skozi klet, premetali vse predale po obednici, vzeli 100 dinarjev denarja in si privoščili pošteno večerjo. Nato so šli k župniku v prvo nadstropje. Ko so odklepali vrata, je skočil župnik iz postelje, zavpil in stekel za njimi na hodnik, po katerem so že zbežali bosi. Vlomili so tudi v gostilno pri Magavcu, kjer so pobrali nekaj denarja in obleke.

* **Ustreljen tihotapec.** Na državni meji pri Mariboru bujno cvete tihotapstvo kljub temu, da je finančna straža močno ojačena ter budno pazi na tihotapce, ki si najraje izberejo hribovske poti in steze, kjer je zasledovanje zelo oteženo. Za tihotapce najpripravnijeje ozemlje je med Sv. Duhom na Ostrem vrhu in Sv. Križem nad Mariborom. Finančni organi so imeli tam že nešteto opravka s tihotapci. V ponedeljek 10. t. m. pa je tihotapec Karel Rovnjak plačal svojo drznost z življenjem. Popoldne je služboval finančni pripravnik J. Vimer opazil, da prihajata z avstrijskega ozemlja neki moški in neka ženska, oba z napolnjenimi nahrbtniki. Na Vimerjev poziv, naj počakata, sta se tihotapca pognala v divji beg. Vimer ju je trikrat pozval, naj se ustavita. Ker pa sta le bežala, je nastavlil puško in trikrat ustrelil v zemljo. Moški begunec je medtem zavlil preko kolovoza v gozd, ženska pa v neko grapo. Vimer je sledil prvega in streljal za njim. Zadel ga je v levo roko. Kljub temu je begunec tekel dalje. Drugi strel ga je zadel v nogo in Rovnjak se je smrtno zadet zgrudil na tla. Pri tihotapcu so našli 15 kg sladkorja, 20 škatel saharina in drugo.

* **Drzen roparski napad pri Ormožu.** Te dni je bil pri belem dnevu v najbližji okolici Ormoža izvršen drzen roparski napad. Delavka Marija

Berhova se je na vozu kakor običajno vsak dan peljala na Hrvatsko nakupovat jajca. Na cesti proti Zavrču sta jo ustavila dva maskirana neznanca in s samokresom v roki zahtevala, naj jima izroči denar. Ker se je branila, jo je eden roparjev potegnil z voza in ji iztrgal denarnico z 9035 Din. Roparja sta nato pobegnili.

* **Pri nakupu blaga priporočamo** tvrdko R. Rutner nasl., Vrhnika.

SOKOLSTVO

s Sokol Gorenja vas-Poljane se tem potom najlepše zahvaljuje za brezplačno prepustitev prireditvenih prostorov kakor tudi za vso naklonjenost posestnici gospe Franji Debeljakovi, Prodovki, g. Jakobu Debeljaku, g. Vidmarju ter vsem drugim, ki so na katerikoli način pripomogli k tako zadovoljujočemu uspehu. Najiskrenejša hvala!

s Donese k pokritju Sokolskega doma v Gorenjem Logatcu. Komaj se je dobro ustanovilo šolsko društvo, že praznujemo pokritje svojega doma, ki stoji na planotici ob državni cesti. Stavba kaže prav prijazno lice. Prvi temeljni kamen mu je položil br. Karel Gostiša. Pripomniti je, da je položil prvega tudi Gasilnemu domu. Dalje imajo zasluge pri domu bratje: Pupis, Rihar, A. Gostiša in tudi ostali logaški bratje ter sestre, ki so z ljubeznijo izvršili dela, katera so jim bila odkazana. Da se je vršilo vse tako v redu, se moramo zahvaliti zlasti tudi g. notarju Tavzesu in njegovi soprogi.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SKRIVNOSTNA ZADEVA.

Blatna Brezovica pri Vrhniki v avgustu.

Že pred meseci smo poročali o «hipnozi», katere učinki pa še zdaj vzbujajo vedno večjo senzacijo ne samo v naši vasi, marveč po vsej vrhniški okolici. O tej zagonetni stvari bi lahko napolnili celo «Domovino», toda ker vemo, da tako obširen dopis ne bi bil sprejet, se omejujemo le na glavne podatke o tej skrivnostni zadevi.

Kakor smo poročali, je dne 16. marca t. l. prišel v našo vas tuj človek, ki je izvalil k svoji večerni predstavi v gostilni pri «Franku» precej vaščanov. Med temi sta se nahajali tudi 18letni Jožefa Tavželjeva in Francka Erženova. Tujec je pričel pri svoji «coprniški» predstavi proizvajati tudi hipnotične poskuse, ki so se mu ravno pri obeh navedenih deklicah obnesli. Tujec je odšel — a čez nekaj dni so se pri obeh deklicah začeli ponavljati isti pojavi kakor pri predstavi v Frankovi gostilni. Prvi se je zopet začelo zdeti, da se vozi z aeroplanom po Japonskem in da vidi grde obraze s kitami. Druga pa je zopet začela s praznimi lonci kuhati jedila ter pripovedovati razne smešne stvari. Skratka, deklici sta zopet padli v hipnotično zmedenost.

To zadevo smo takoj objavili v listih, nakar se je zglašil neki gospod B. iz Škofje Loke, ki je poizkusil obe deklici rešiti sugestije. Poizkus se mu je pri prvi popolnoma posrečil, pri drugi pa le začasno. Kakor se zatrjuje, se to drugo dekle nahaja danes še vedno pod vplivom nekega gospoda iz Zagreba, s katerim se večkrat pogovarja iz daljave. Pri tej priliki govori dekle čisto gosposko, slovnično slovenščino, četudi se take izgovorjave ni nikoli učilo. Izgovarja pa tudi razne tuje in učene besede. Zelo čudno je tudi to: ako dekle stoji pri blisk ali gromu zmagaj na prostem, se zgrudi na tla in odri po vsem telesu.

Razni očividci pripovedujejo tudi to, da je dotični gospod iz Zagreba s pomočjo nekakšnega aparata, v katerem dekle vidi svojo celo živo podobo, poslal neki večer po zraku desetdinarski bankovec, neki drugi večer pa stodinarskega. Oba bankovca pa sta baje nosila iste številke, katere je prej dotični gospod pri predstavi napovedal in so si jih navzoči gledalci zapisali ... Ta

o bankovcih je seveda hudo bosa. Ker se zdaj o zagonetni hipnozi ter o »coprnijah« silno mnogo govori, je pač razumljivo, da domišljija bujno deluje. Ako pa katerega bralca »Domovine« zanima izredni pojav hipnoze kakor smo ga zgoraj opisali, naj se ob priliki zgasi v naši, sedaj že daleč okoli znani vasi, pa bo pri raznih očividnih lahko nabral obilo zanimive stvarine.

OKOLI LOGATCA.

Gorenji Logatec, meseca avgusta. Če sedeš v Ljubljani na vlak, ki je obrnjen proti Notranjski, te popelje preko velikega borovniškega mostu, skozi obsežne gozdove na Raskovcu v Logatec. Ko greš skozi Dolenji Logatec, ti padejo precej v oči veliki skladi lesa, ki pričajo, da se pečajo ljudje z lesno trgovino. Toda namenjeni smo dalje. Pot je lepa; zasenčena je s sadnim drevjem in lipami, katere so pa letos malo osmukali.

Se nismo dobro stopili na pešpot, že zapazimo na desni veliko in lepo zgradbo Sokolski dom, ki ždi na malo dvignjeni planoti. Po preteku nekaj časa dospemo do Lokve, romantičnega jezera, ležečega pod Sekirico. Tod se opazijo tudi razvaline mostu; postavljen je bil med vojno, ko so trasirali železniško progo nekaj niže od postaje skozi predor, dalje pod Tičnico, skozi Kalce, Hotedršico, Godovič, proti Ajdovščini. Namenjena je bila dovozu municije na italijansko bojišče. Zgrajeno je bilo že precej, ali tok časa je delo razdejal; le tu in tam se še opazijo sledovi.

Gorenji Logatec je pred nami. Prijazna vasica leži v logaški kotlini, zvezana s planinsko. Veže ju Unec, ki se potopi ne daleč od Laz in Jakovice pod zemljo. Tam sta opaziti dva velika požiralnika, zgrajena v obliki vodnjaka. Voda ju uporablja le ob času neurja. Podzemski tek Unca je tudi dno velike prepadne jame Gradišnice, katere premer znaša preko 20 m.

Na Taboru stoji cerkva, na katerem mestu je stal, kakor navaja Valvazor, grad, ki se je opustil in bil kasneje dograjen v drugi vasi; lastnik mu je g. knez Windischgrätz iz Plavnice. V graščini je nastanjen urad srezkega poglavarstva in srezkega šolskega sveta. Prej je bilo tam tudi okrajno sodišče, ki se je pa preselilo precej, ko je zgradila občina zanj veliko stavbo, nasproti petrazredne osnovne šole. Do sem pridemo čez most, ki je bil zgrajen še za časa Napoleona. Pod mostom teče Logaški potok v grajski park. V prejšnjih letih je bil ta park prav dobro oskrbovan, sedaj je pa, žal, prepuščen bolj samemu sebi.

Med novejša poslopja moramo šteti Gasilski dom; novjši mu je nasproti Sokolski dom, katerega so dogradili ravno te dni.

Logačani so napredni ljudje. Res, da so bili živeli pod pritiskom farovža, ali čas je dan za dnem bolj zorel in z njim tudi spoznanja. Vaščani so se kmalu otreli vsega in se strnili v vrsto pod geslom: V slogi je moč!

Sokolski dom bo domače ognjišče vaščanov ter drugih bratov in sester iz okolice, okoli katerega se bodo zbirali posebno ob jesenskih in zimskih večerih. Starejši se bodo posvetovali o nadaljnjem razvoju, mlajši pa si bodo krepili mišičevje, da bodo lahko z jekleno močjo uresničevali svoje načrte, ob čemer jim želimo kar največ uspeha. —e—

SILNA NEURJA.

Zadnje dni so posetile strašne nevihte razne kraje po Sloveniji. Nad ljubljansko okolico je 12. t. m. divjalo silno neurje in povzročilo veliko škodo v občinah Ig, Tomišelj, Pijava gorica, Šmarje, dalje v vaseh Škofelja, Klanec, Zalog, Reber, Dula, Pleše, Plate, Gajniče, Veliki in Mali vrh. Toča je sklatila posebno sadovnjake.

Prejšnjo soboto zvečer so divjale nevihte zlasti na Gorenjskem. Nad Kranjsko goro in

bližnjo okolico je pričela padati kot orehi debela toča. Toča je povzročila veliko škodo v Bohinjski Beli, na Bledu in Dobravi. Sadno drevje je večinoma okleščeno, silno pa so trpela tudi polja. Na Bledu je bila na Zaki sokolska telovadba in je bilo navzočega mnogo občinstva. Sreča je, da je telovadba končala pravočasno in ni nevihta zatekla udeležencev na prostem. Navzlic temu se je večina morala zateči v najbližje restavracije in hotele, kjer so vedrili. Med nevihto je večkrat treščilo. Vihar je na jezeru zalotil mnogo čolnov in dva baje prevrnil. Vesti, da je utonilo 23 oseb, so se izkazale za neosnovane. Na Rovtu je strela ubila dva vola na paši. Na Ojstrem vrhu pa je zažgala poslopje posestnika Ivana Kosa, ki je pogorelo do tal. V Šmarju pri Ljubljani je udarila strela v kozolec posestnika Frana Hribarja in ga vpepelila.

V Zagrebu je nevihta zahtevala tri žrtve. Na zletišču ob priliki nastopa hrvatskega Sokola je enkrat silno treščilo in s tribune je padla neka starejša ženska. Sprva se je splošno smatralo, da je vanjo treščilo, kesneje pa je zdravnik ugotovil, da jo je zadela kap. Pokojnica je Berta Mrazova, ki je prišla pred dvema dnevoma iz Kranjske gore na zlet v Zagreb. Čim je nastalo neurje, je tekla proti svojemu domu 27letna kuharica Marija Zupančič iz Klanca. Tekla je po nasipu potoka Tuškanec, ko je nenadoma vanjo treščilo. Strela jo je ubila na licu mesta. V Filipovičevi ulici je strela ubila Janka Hiržana, kurjača na državni železnici, ki je baš stopil iz neke trgovine.

Očetova ženitev

(Šaljiva dogodbica.)

Predpust je rogovilil po deželi. Oglasil se je tudi v gorski vasi pri vdovcu Počakarju, ki je zavlil proti večeru nekega dneva s svojim 20letnim sinom v vaško krčmo. Privlačevala ga je Neža, debela natakara, katero je našel sedečo v družbi Kihelja, najmlajšega vdovca v Zapotju.

«Sta že zopet skupaj!» se je vznemelvil Počakar. «Prej ga ni bilo nikdar v gostilno!»

Odkazal je sinu prostor za mizo v temnem kotu, sam pa sramežljivo sedel na stol blizu natakare ter se je naslonil s komolcem na mizni rob. Opazil je, da je njegova prisotnost neljuba sosedu, kar ga pa ni vznemirilo, saj se nahaja v sličnem položaju kakor on. Pred tremi leti mu je umrla žena, poginila koza in najlepše tele — takega teleta ni bilo v vsej okolici.

Naročil je vina, natočil kozarec ter ga je porinil sinu, dremajočemu za mizo. «Pij in veseli se življenja!» ga je osrčeval. «Pa kruha namoči v kozarec, to daje človeku moč!»

«Pustite me, oče,» se je branil in naslonil na mizo, ne da bi se dotaknil pijače.

Počakar je vzdihnil ter je izpraznil kozarec, sinu namenjen.

Tiha voda je bil Počakarjev Tine, pravi križ za pridnega očeta. Ves dan se je vlačil okrog kot megla, vedno otožen in zaspan. Fantje njegove starosti so vriskali in prepevali pri delu, on pa je dremal in pogoledal. Zaman ga je oče pošiljal k zdravniku; zdravila, ki jih je zapisal, mu niso pomagala.

Znamenita najdba.

Mož pride natrkan pozno domov in žena razgraja na vse pretege.

«Molči že enkrat,» jo prosi mož, «saj bi se bil že prej vrnil, pa sem nekaj našel. Več ti povem jutri.»

Žena ni mogla spati vso noč in je zjutraj vsa radovedna vprašala moža: «Kaj si našel včeraj?»

Mož: «Novo gostilno z izvrstnim cvičkom.»

«Mislim sem, da mi bo, ko doraste, nadomeščal hlapca,» je tarna skrbni Počakar. «Posli dandanes mnogo stanejo, sin pa ni za nobeno rabo. Če bi se oženil, bi obogatel za delovno moč...»

Spomnil se je debele natakare, ki je kakor nalašč ustvarjena za težko delo. Ta bi bila sposobna prenesti vsak napor ter bi bila izvrstna opora njegove hiše. Seveda se ji ni upal tega omeniti, sama mu pa tudi ni hotela reči, naj jo vzame za ženo. Kakor hrib je sedela pred njima brez čuta za njune poglede.

«Križ je dandanes s posli,» je vzdihnil, «križ, da se Bog usmili!»

«Vsi niso enaki,» je popravil Kihelj. «Še so izjeme.»

Počakar je pogledal natakaro ter je otožno povsili glavo. «Hudirja,» si je mislil, «tako krepke roke se igrajo s šivanko! Za vile in motiko so ustvarjene, ne za igračo.»

«Kar bi rabila več za obleko, bi zaslužila z delom,» je Kihelj računal natihem.

«To bi bila teža za tlačenje sena!» je menil Počakar, zamaknjen v njeno obilnost.

Neži se je zdehalo ob slutnjah in ugibanju njene družbe in Tine je dremal v temnem kotu.

«Neža, kaj pa šivaš?» jo je Kihelj nenadoma nagovoril.

Počakar se je stresel od jeze, ker ga je sosed prehitel z nagovorom.

«No, kaj šivam, vprašaj,» je počasi odvrnila.

«Seveda, kaj šivaš...»

«Eh, šivam.»

«A, šivaš. Mhm!»

Počakarju je kar gomezelo po udih, tako ga je jezilo, ker se je sosed zapletel v pogovor. «Ta pa zna,» ga je zavidal, «kakor olje mu teče beseda!»

Kihelj je utihnil, medtem pa je Počakar že iztuhtal, kako bi pogovor nadaljeval. Najprej mora kaj omeniti o obleki, potem o niti in šivanki — vse to ima sicer že v glavi, ampak lepo na pamet povedati je umetnost.

«Pri živini ne pridem zlepa v zadrego,» se je pohvalil sam pri sebi. «Ampak ženske, te presnete ženske! Vse ima človek v glavi — misli, obliko, načrte — manjka le besed...»

Poskusil je nadomestiti s kretnjami, kar ni mogel izvesti z jezikom. Rahlo je dvignil nogo ter jo je iztegnil pod mizo v smeri proti nogi svoje izvoljenke, katero je previdno podrezal.

Kihelj je opazil pod mizo sumljivo gibanje ter ga začel posnemati. Začulo se je polslišno drsanje: okorna, težko okovana čevlja sta se igrala z mehko klobučevinasto copato osorne natakare.

Neža se ni zganila dolgo čaa. Ko pa jo je zaradi močnega dotika zbolelo kurje oko, tedaj je kakor besna planila po koncu.

«Pazita, da se vama ne bo kaj pripetilo,» je viknila, mahnivši z roko po zraku.

«Joj, če bi imela vile!» si je oddahnil Počakar. Osupnil je tudi Kihelj in oba sta poparjeno pritegnila noge.

Počakar je bil razžaljen. Jezno je vstal ter je stresel Tineta, ki je med tem že napol zlezal pod mizo. «Presneti fant!» je robantil, «lepega hudirja sem si s tabo nakopal na glavo.» Nato je poravnal račun ter se odpravil s sinom v zvezdno noč.

«Pri živini ne pridem v zadrego,» je menil med potjo. «Ampak ženske, te presnete ženske! Niti glasu nisem mogel spraviti iz sebe! Kihelj ima jezik na drugem mestu! Ni vrag, da bi je ne pregovoril in s tem si bo pridobil izborni delovno moč.»

Ko se je oče iztarnal, se je oglasil tudi sin. «Precej je je skupaj,» je bila njegova prva beseda.

«Močna je in debela,» jo je pohvalil zaljubljeni starec.

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“-milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo

GAZELA MILO

«Kihelju je menda všeč. Gledal jo je kot svetnico v oltarju.»

Po vsem telesu je zazeblo očeta ob teh besedah. Premagal pa se je in rekel: «Ne verjamem, da mu ugaja taka „bunka“.

Tineta je osvežil nočni zrak, postal je gibčen kot riba v čisti vodi. Rasla mu je tudi zgovornost in izginjala prejšnja otožnost.

«Pa še dobro se razumeta,» je potrdil, «ves čas jo je drezal z ного.»

«Ni mogoče,» se je ustrašil starec.

«Vi ste jo tudi drezali z nogami...»

«Fant, ali si ob pamet!»

«Nisem. Vajino početje me je zabavalo. Na smešen način sta ji hotela odkriti ljubezen. Pa ni šlo! Stara devica ne sede na take imance, onrami po jo beseda: ženitev.»

«Ali noriš? Kako si nenadoma oživel! Včasih nisi po ves teden odprl ust!»

«Stvar me zanima, zato morava Kihelju eno zagosti. Pojdiva, oče!»

«Kam? Kako si čuden!»

«Nazaj do gostilne.» Prijel je očeta za roko ter ga je vlekel za sabo. Ustavila sta se pred gostilno; v sobah je vladala tema, družina se je podala k počitku.

«Tine, vrniva se,» ga je prosil oče. «Neža je v postelji.»

«Prav zato se ne bova vrnila. Morava jo zbuditi.»

«A tako? Fant, ti ponočuješ? Zato se vlačiš po dnevu okrog kot napol ubita muha ter nisi za nobeno rabo. Sedaj te razumem.»

«Oče, sem pa ponoči bolj uren!» To izrekši, je zagrabil peščico peska ter ga je vrge v najbližje okno.

«Jenjaj, da se ne pripeti kaka nezgoda. Pojdiva domov!»

«Ne bojte se, oče! Vajen sem takih neumnosti. Ali ne slišite ropotanja? Neža se je zbudila.»

Privlekel je izpred hleva lestvo ter jo je prilonil na okno. Kot bi trenil, se je povzpelo do zadnjega klina in je potrkal na šipo.

«Mlečozobnež, malopridnež, ponočnjak! Kaj ne, zdaj je zate dan, ko je za druge noč? Izgini, da ti ne porujem ušes!» S takimi besedami je sprejela Neža mladega obiskovalca ter je planila s postelje, da ga polije z vodo.

«Nežika, ne zameri,» jo je skušal pomiriti. «Nekaj važnega ti imam povedati.»

«Predrznež! Ali ne vidiš, da bi bila lahko tvoja mati?»

«Saj boš tudi, ako hočeš. Moj oče te misli poročiti...»

Te besede so bile močen vodni curek na žerjavico njene togote. Hipoma se je umirila in že se je počasi bližala oknu.

«Do ušes je zaljubljen vate, samo ne upa se ti odkriti svoje ljubezni. Želi, da bi postala njegova žena in jaz te pozdravljam kot svojo mater. To je, kar sem ti hotel povedati v njegovem imenu.»

«A tako! Stvar je sedaj popolnoma drugačna. Počakar je na dobrem glasu.»

«Kar se tiče varčnosti in marljivosti mu ni enakega. Tudi starost ga še ni uklonila.»

«Zdrav sem kot riba,» se je ženin ponesel pod oknom.

«Ne pije menda tudi ne čez mero,» je pozvedovala nevesta.

«Reci ji, da me še ni nihče videl pijanega.»

«Dolgov menda tudi nimate...?»

«Ni ga pod solncem, ki bi mi mogel reči, da sem mu kaj dolžan.»

V sreči in zadovoljnosti je Neži utripalo srce. Priden mož in nezadolžena kmetija — to ji je bilo vse, po čemer je hrepenela.

Tine je stopil z lestve in je namignil očetu, da naj ga zamenja. Povabila ga je tudi Neža, ki mu je, v strahu, da ne omahne, podala svojo debelo roko.

Sin pa je odšel po svojih potih...

Napisal Soteščan.

ZANIMIVOSTI

PREKANJENI SPOVEDNIK.

Župnija Žabja vas ni štela baš mnogo prebivalcev. Bili pa so ti zelo marljivi v izvrševanju krščanskih dolžnosti. Pridno so oblegali spovednico, kar je dalo obilo posla tamšnjemu župniku, kateremu je spovedovanje presedalo. Premišljal je, kako bi se umaknil neprijetnemu delu, zakaj bližala se je

velika noč in bo treba zopet odpustiti ogromno število grehov, katerih se njegovi grešniki vsako leto izpovejo; kesajo, a jih nikoli ne opuste.

Spomnil se je, da že več let ni imel dopusta, katerega je tako potreben ter mu po pravici pripada. Odločil se je zaprositi višje oblastvo za večtedenski oddih in za namestnika, ki ga bo zastopal v njegovi odsotnosti.

Prošnja je bila uslišana: župnik je dobil dopust, obenem pa tudi namestnika v osebi kaplana iz sosednje fare. Ta je uganil njegov namen, da se hoče z odpustom le odtegniti spovedovanju ter ga naprtiti njemu, ki mu je isti nasprotnik kakor on.

Namestništva se kaplan za enkrat ni mogel ubraniti, hotel pa se otresti na zvit način neljubega sedenja v spovednici. V nadi, da se mu obnese, je prevzel zastopstvo prav pred nedeljo, ko je bilo treba oznaniti velikonočno izpoved.

Skrbno je sestavil oznanilo, s katerim je po maši stopil na leco, da opozori pobožne vernike na predpisano krščansko dolžnost.

«Preljubi v Gospodu,» je pričel s svečanim glasom, «ta teden se prične velikonočna izpoved. Zaradi enostavnosti in prikladne razvrstitve se vam je letos držati nastopnega reda:

1.) V ponedeljek je izpoved samo za tatove;

2.) v torek bom spovedoval le nečistnike;

3.) v sredo bom odpuščal sleparstva;

4.) v četrtek naj pridejo preklinjevalci;

5.) v petek je očiščevanje pijancev;

6.) v soboto naj se obtožijo opravičljivke;

7.) v nedeljo bo skupno obhajilo.»

V cerkvi je zavladala tišina. Farani so povesili glave in sklenili, da ne bodo opravili spovedi, ker bi tako izdali drug drugemu svoje hudobnosti. Nihče ni hotel v očesu svojega bližnjega veljati za tatu, nečistnika in sleparja.

Kaplan je imel radi novega sporeda mir pred izpovedovanjem. Rešen sitnega opravila se je posvetil drugim zanimivejšim opravkom, dokler niso potekali dnevi njegovega namestništva.

Ko se je župnik zjutraj po prestanem dopustu napotil v cerkev, je našel spovednico, obdano s številno množico faranov... —S—

× **Zakon proti samomoru** pripravljajo v Grčiji. Vsak poskus samomora se bo občutno kaznoval. Kazen bo zadela tudi tistega, ki je zvedel za nameravani samomor, a samomorilnega kandidata ni takoj ovadil.

× **Ženska slabost.** Ženske vobče silno rade prikrivajo svojo starost in se delajo kolikor mogoče mlade. — Vojvodinja pl. S., nekdanja zelo lepa in duhovita, si je laskala, da je na pogled še zelo mlada, in je zatrjevala, da je najmanj 20 let mlajša, kot je bila v resnici. Njena hčerka, še lepša od nje, pa je slednjič takim neumnim pretiravanjem naravila konec z besedami: «Oh, mama, lepo te prosim, pusti vsaj devet mesecev razlike med mojim in tvojim rojstvom!»

× **Klub velikanov.** V mestu Machfield v ameriški državi Oregonu so ustanovili klub velikanov. Za člane sprejemajo samo ljudi, ki so visoki nad dva metra. Klub po svojem kratkem obstoju zelo lepo prospera. Tako je izposloval, da so si hoteli nabaviti zadosti dolge postelje, in isti uspeh je dosegel tudi pri družbah spalnih vagonov. Razen tega so na njegovo pobudo uprave gledališč nabavile za dolgonoge ljudi udobnejše sedeže. Člani kluba tudi zahtevajo, naj si kopališča nabavijo dovolj dolge kadi, da bodo tudi velikani mogli uživati v polni meri dobrote kopanja. Člani kluba velikanov v Mashfieldu upajo, da bodo njihovo vemu zgledu sledili tudi drugod in osnovali klube za velike ljudi.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Umetnost.

Gospodar je naročil hlapcu, naj mu pri-
nese vrček piva.

«Tako! Dajte mi denar,» je rekel hlapec.

«Za denar mi ga prinese vsak otrok. To ni
umetnost.»

Hlapec se je odpravil, a kmalu se je vrnil
s praznim vrčkom, ki ga je postavil pred go-
spodarja.

«Ničesar nisi prinesel,» ga je nahrulil.

«Iz polnega vrčka pije vsak bedak. Pijte
iz praznega! To je umetnost!»

Na božični večer.

Železniški vratar večje postaje je bil za-
radi svojega baritona tudi cerkveni pevec. Na
božični večer je pel na koru, pa je zadremal
med presledkom.

Kar pozvoni mašnikov strežnik pred oltar-
jem k evangeliju, vratar se zbudi in zakliče:
«Brzovlak čez Maribor, Dunaj v Prago.»

Prvi plot.

Katehet vpraša v šoli županovega sinčka:
«Kdo je ustvaril prvega človeka?»

Francek: «Bog, gospod katehet.»

Katehet: «Iz česa ga je ustvaril?»

Francek: «Iz ilovice, gospod katehet.»

Katehet: «A kaj se je nato zgodilo?»

Francek: «Prislonil ga je k plotu, da se je
posušil.»

Katehet: «H kakšnemu plotu? Saj vendar
ni bilo ljudi, da bi zgradili plot!»

Francek: «Če ga niso zgradili ljudje, ga
je pač zgradil — občinski odbor!» ...

Poslednja neumnost.

Bogataš: «Torej dobro. Vi se lahko po-
ročite z mojo hčerko. Toda svarim vas, da ne
počnete nikakih neumnosti več!»

Ženin: «Prisegam, da ne. Ta naj bo po-
slednja!»

Stari oče.

Vprašali so malo Reziko, kako prav za
prav izgleda njen stari oče.

«Očala ima na nosu,» je razložila Lizika,
«na glavi pa je — bos.»

MALI OGLASI

Po zelo znižanih dnevnih cenah

si lahko nabavite raznovrstno manufakturno blago za
ženske in moške obleke ter k temu spadajoče potrebščine,
nadaleje vseh vrst galanterijo kakor tudi špecerijako blago
in železnino pri **R. Rutnerja nasledniku, Vrhnika.**

V zalogi vse potrebščine za šivilje in krojače, katerim dajem
poseben popust. — Postrežba točna in solidna. 42

Vodjo žage

ki je večš vseh poslov na žagi in skladišču, starejšo
moč, se sprejme na parni žagi V. Scagnetti v
Ljubljani. Nastop 1. septembra. 18873

Ugodna prilika!

Proda se konj temnorjave barve, 146 cm visok, star
približno 8 let, porabljen za vsako vožnjo kakor tudi
za ježo, krotak in neplašljiv. Zraven primeren voz
«mali kason» in oprava s komatom za težjo vožnjo.
Cena 4000 Din. Dalje lep majhen koleselj z opravo,
majhna dira in jahalna oprava. Cena po dogovoru. —
Naslov pove uprava «Domovine». 19993

Dražba košnje otave.

več manjših parcel, skupaj približno šest oralov, pri
graščini Bokalce, se vrši v nedeljo 23. avgusta. Zbor
ob 14. uri pri elektrarni na Dobrovi. 19103

Samostojna trgovka

srednjih let se želi poročiti z inteligentnim, premožnim
vospodom. Resne ponudbe na naslov Ana Zorko,
poštnoležeče, Maribor. 20082

Jabolka

v vagoni množini kupi Jos. I. Rože, Maribor-
Lajtersberg 330, Aleksandrova cesta. 19180

Čebulo in krompir

nudi v vsaki množini Jos. L. a h, Vellka Nedelja. 19049

Pekarijo

v prometnem trgu ali na deželi vzame pod ugodnimi
pogoji samec v najem. Pismene ponudbe na upravo
«Domovine» pod značko «Pekarija 9565». 19238

Pekarna v Mariboru

se odda v najem. Več se izve pri podružnici «Domo-
vine» v Mariboru. 19178

Gonilna jermena

19237
prvovrstna in neprekosljive trpežnosti, ter «Prima»-
vosek za mazanje jermenov, nudi po najnižji kon-
kurenčni ceni tvrdka Čadež & Bracar v Ljubljani,
Kolodvorska ulica 35. — Zahtevajte cenik in vzorec!

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe na upravo «Domo-
vine» pod šifro «Moško kolo». 19025

Moško kolo

nov «Waffenrad», zamenjam za manufakturno blago.
— Dopise na upravo «Domovine» pod «Zamenjava».

Veleposestvo

100 oralov arondirane zemlje, tik postaje južne želez-
nice, z moderno urejenim gospodarstvom, z žago in
mlinom ter lastno električno napravo, se poceni proda.
Ponudbe na realitetno pisarno Lovro Čremožnika v
Celju, Prešernova ulica 19. 19253

Lepo posestvo

vsega skupaj 16 oralov — hiša in gospodarsko po-
slopje sta nanovo zidana in z opeko krita — takoj
proda Marija Majer, Ceršak, pošta Št. Ilj, Slovenske
gorice. 19172

Službo čuvaja

gozdnega ali lovskega, išče kje na Gorenjskem mož v
najboljših letih, ki je zmožen slovenščine, nemščine in
angleščine. — Ponudbe na upravo «Domovine» pod
značko «Jalovec». 19989

Bivši orožnik

išče kakršnekoli službe v Ljubljani. — Ponudbe na
upravo «Domovine» pod značko «Tako 9460». 18863

Vajenca za špecerijško trgovino

s potrebno šolsko izobrazbo se sprejme v Ljubljani. —
Naslov pove uprava «Domovine». 20033

Vajenca

za trgovino se sprejme. — Naslov pove uprava «Domo-
vine». 19977

Nova hiša

pripravna za vsak obrt, tik kolodvora na Dolenjskem,
in nekaj posestva se ceno proda. Naslov pove uprava
«Domovine». 18766

Izurjeno pletilko

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe
pod «Št. 19251» na upravo «Domovine». 19251

Učenko

sprejme modna konfekcijska trgovina v Ljubljani. —
Naslov pove uprava «Domovine». 19108

Kočija in voz.

Polkrita kočija z gumijevimi kolesi, landaver in močan
voz (parizar) za težo 4000 kg, vse dobro ohranjeno, se
proda. — Kje, pove uprava «Domovine». 19995

J. STJEPUŠIN SISAK

priporoča 9

boljše tamburice, strune, par-
titure, šole in ostale potreb-
ščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Ceniki franko

Poravnajte naročnino!

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in
vloge na tekoči račun
ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vezane vloge
obrestuje po dogo-
voru. Podeljuje proti
dobremu poročstvu osebne,
trgovske in obrtne, po-
sebno kratkoročne kredite.

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljeno romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

Pater Kajetan

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti
2 Din več.

Tigrovi zobje

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti
Din 2.— več.

JEAN DE LA HIRE:

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena broširano
Din 45.—, vez. Din 55.—, po pošti Din 2.— več.

FEREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije
Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti
Din 2.— več.

HARRY SHEFF:

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in
nenravno življenje papeža Aleksandra VI., nje-
govoga sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije.
Broširano Din 30.—, vezano Din 40.—, po pošti
Din 2.— več.

CLAUDE FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih ropar-
jev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 20.—, vez.
Din 30.—, po pošti Din 2.— več.

FR. HELLER:

Blagajna velikega vojvode

Roman. Broš. Din 15.—, vez. Din 25.—, po pošti
Din 2.— več.

FR. HELLER:

Prigode gospoda Collina

Saljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena
Din 10.—, po pošti Din 2.— več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu „Jutra“
v Ljubljani, Prešernova ulica 54.